

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25Co/79/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118204312
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8118204312.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Košču a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Viery Zolákovej v spore žalobcu: A. Š., D.: XX.XX.XXXX, N. U.. D. X, XXX XX A., právne zastúpeného: JUDr. Igor Šafranko, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, v konaní o primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,- Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 9Csp/75/2018 zo dňa 26. júla 2018, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Sporovým stranám n e p r i z n á v a n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol v I. výroku, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 500,- Eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a v II. výroku uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobou podanou na súde dňa 21.04.2018 sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplataenia peňažného zadostučinenia vo výške 500,- Eur v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 veta tretia Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Žalobca poukázal na to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. XXC/XXX/XXXX vystupoval v postavení spotrebiteľa. Žalobou sa voči žalovanému domáhal uloženia povinnosti zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy. V konaní bol plne úspešný, keďže okresný súd vo vyššie uvedenej veci rozhodol o povinnosti žalovaného zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi žalobcom a žalovaným k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.12.2014. Rozsudok okresného súdu s uvedeným záverom bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. XCo/XX/XXXX.

3. Súd prvej inštancie poukazujúc na citovaný záver Okresného súdu Prešov v rozsudku sp. zn. XXC/XXX/XXXX v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. XCo/XX/XXXX a na ustanovenie § 3 ods. 3, ods. 5 posledná veta, § 4 ods. 2, 6 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.06.2013 konštatoval, že v prejednávanej veci zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonných zrážkach zo mzdy. Mal za to, že v prejednávanej veci hrozila žalobcovi ujma výkonu zrážok zo mzdy na podklade neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy bez akejkoľvek kontroly platnosti tejto Dohody (neplatnosť bola určená na základe aktivity žalobcu) a kontroly oprávnenosti

zrážanej sumy. Vystavenie takémuto nebezpečenstvu nezákonného krátenia mzdy žalobcu formou zrážok bez platného právneho titulu a vynaloženie úsilia žalobcu na zabránenie uvedenému, je podľa záveru súdu prvej inštancie hodné žalovaného peňažného zadosťučinenia vo výške žalovanej sumy 500,- Eur, preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 251, § 255 ods. 1 C.s.p., keď mal za to, že v konaní plne úspešný žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie posudzoval vec jednostranne, nedôsledne, nezohľadnil všetky skutočnosti a dospel k nesprávnym záverom. Uviedol, že z formulácie ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. vyplýva, že zákon v prvom rade vyžaduje postup podľa prvej vety (domáhanie sa ochrany svojho práva). Za predpokladu úspešného uplatnenia porušenia práva môže prichádzať do úvahy vznik nároku na finančné zadosťučinenie. Rozsudok jednoznačne ani nešpecifikuje splnenie podmienky „porušenie predpisu upravujúceho práva alebo povinnosť ustanovených s cieľom ochrany spotrebiteľa.“ Konajúci súd neoznačil v napádanom rozsudku žiadne ustanovenie, z ktorého tento predpoklad vyplýva. Súd prvej inštancie neurčito uvádza, že žalobcovi hrozila ujma výkonu zrážok zo mzdy na podklade neplatnej dohody bez akejkoľvek kontroly platnosti tejto dohody a kontroly oprávnenosti zrážanej sumy. Napádaný rozsudok svojím obsahom neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by priznanie nároku na finančné zadosťučinenie opodstatňovali a z tohto rozsudku nie je zrejmá ani len úvaha súdu o výške zadosťučinenia. Konštatovanie uvedené v bode 8 odôvodnenia rozsudku je arbitrárne, bez označenia akéhokoľvek dôvodu či skutočnosti, z ktorých súd vychádzal. Odvolateľ má za to, že uplatnený nárok nevychádza zo žiadneho konkrétneho predpokladu porušenia práva, keď rozsudkom, na podklade ktorého rozhodoval súd prvej inštancie, bola možnosť ďalšieho výkonu zrážok či požadovania ďalších plnení zo zmluvy o revolvingovom úvere. Žalovaný v podanom odvolaní navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu v celom rozsahu zamietal a žalovanému priznával nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v celom rozsahu, eventuálne aby zrušil predmetný rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Na základe doručenej výzvy súdu prvej inštancie sa žalobca k žalovaným podanému odvolaniu nevyjadril.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 C.s.p.), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 C.s.p.). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote termín verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods.2, § 219 ods. 1, 3 C.s.p.). Po prieskume napadnutého rozhodnutia podľa vyššie uvedených zásad (§ 379, § 380 ods. 1, 2 C.s.p.) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

9. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver, svoje rozhodnutie odôvodnil riadne a v rozhodnutí sa vysporiadal s podstatnými argumentmi. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo odvolací súd si osvojil

náležitú a presvedčivú odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje, a len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza:

10. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa je Zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu.

11. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 5 poslednej vety zákona č. 250/2007 Z.z..

12. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ustanovenie § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenia Zákona o ochrane spotrebiteľa upravujú práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak sa na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovršenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností, ustanovených zákonom číslo 250/2007 Z. z., alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéto porušenia práv alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Odvolací súd osobitne zdôrazňuje, že je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

13. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax, spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie, sankčná funkcia náhrady škody je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi, a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takehoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu.

14. Ak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc, musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

15. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ, má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve, a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností stanovené zákonom číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom, zodpovedá.

16. Odvolací súd poukazuje na to, že Občiansky zákonník ako celok je predpisom v prospech spotrebiteľa.

17. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľa uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

18. Z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. pritom nevyplýva, aby predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie malo byť podanie žaloby na súde. Spotrebiteľ sa totiž ochrany svojho práva môže domáhať na súde nielen podaním žaloby, ale tiež formou obrany

proti uplatnenému nároku. Rovnako takáto ochrana spotrebiteľovi môže byť poskytnutá i orgánom rozhodujúcim o nárokoch so spotrebiteľskej zmluvy. Aj vtedy, ak je ochrana poskytnutá spotrebiteľovi bez návrhu zo strany orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy a určité plnenie požadované žalobou nie je priznané, zamietnutie žaloby ohľadne tohto plnenia nie je možné z procesnej stránky hodnotiť inak ako úspech spotrebiteľa a nie úspech orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý postavenie strany sporu nemá.

19. Odvolacia námietka žalovaného, že napadnutý rozsudok nezodpovedá preukázaným skutkovým okolnostiam, preukazujúcich základ nároku je nedôvodná. Je potrebné zdôrazniť, že žalobca si svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatňuje v súvislosti s konaním Okresného súdu Prešov veci sp. zn. XXC/XXX/XXXX, v ktorom bol žalobca aktívny, bránil svoje práva a úspešne požadoval určenie dohody o zrážkach zo mzdy za neplatnú, keď prvoinštančný súd vyhovel jeho žalobe a určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka je neplatná a rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo potvrdené aj rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. XCo/XX/XXXX. Z odôvodnenia rozhodnutia Okresného súdu Prešove v uvedenej veci jednoznačne vyplýva, že súd mal za preukázaný naliehavý právny záujem žalobcu na tejto určovacej žalobe. Napriek spornosti výšky pohľadávky žalovaný požiadala zamestnávateľa žalobcu o realizáciu predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobca mal teda naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, keďže žalovaný nemohol bez posúdenia jeho pohľadávky (jej výšky) súdom vymáhať plnenie od žalobcu, na ktoré nemá nárok a nemohol tak siahať na jeho majetok. Súd konštatoval, že uvedená dohoda je neplatná pre rozpor so zákonom, keď ako jeden z dôvodov uviedol, že v konaní nebolo preukázané, že zmluvná podmienka Dohoda o zrážkach zo mzdy bola dojednaná individuálne. Odvolací súd uvádza, že uvedený inštitút umožňoval dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že nároky boli uplatňované z neprijateľných klauzúl, neplatných právnych úkonov, spôsobujúcich to hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa mu podriaďovať bez predchádzajúcej súdnej kontroly neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa, čím by žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére rodinného, súkromného a spoločenského života.

20. Takéto porušenie práv spotrebiteľa podľa § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka nepochybne spadajú pod dikciu § 3 ods. 5 Zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

21. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie, nie je závislý od okamihu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku pritom nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo, alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie, teda úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona číslo 250/2007 Z. z..

22. S poukazom už na vyššie uvádzané odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorej ochrany sa žalobca úspešne domáhal na všeobecnom súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Nemožno sa preto stotožniť s názorom odvolateľa, že v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo preukázané, že došlo k porušeniu práv ustanovených za účelom ochrany žalobcu ako spotrebiteľa.

23. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia náležitým spôsobom vysvetlil svoj záver o splnení podmienok pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

24. Čo sa týka námietky, že súd nekonkretizoval dôvody, podľa ktorých sumu finančného zadosťučinenia určil, k tej treba uviesť, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu charakterizoval na základe konkrétnych okolností prípadu, že priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu a súčasne zodpovedá svojmu účelu, ktorým je poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi a odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Bez stanovenia kritérií výšky finančného zadosťučinenia a naplnenia účelu - poskytnúť žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu, odvolaciemu súdu sa nejaví súdom stanovená výška primeraného finančného zadosťučinenia ako neprimeraná.

25. Odvolací súd uvádza, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu SR iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces (uznesenie NS SR zo dňa 23. 11. 2010, sp. zn. 5Cdo/218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08. 06. 2006, I. ÚS 188/06).

26. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1, 2 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

28. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 odsek 2 C.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalovaný v odvolacom konaní úspech nemal a nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a úspešný žalobca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a vychádzajúc z obsahu spisu mu ani v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že nárok na náhradu trov odvolacieho konania sporovým stranám nepriznal.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 C.s.p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).